

Warszawa, 2009-03-31

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

BMp-070-153/09

J. Kwiecień
SEKRETARIAT
Biuro Prasowe Senatu RP
wpłynęło dn. 1.04.09. zat.
nr. 2162 podpis. *Marszałek*

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 1.04.09.
nr. 1757 podpis. *Borusewicz*

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu RP

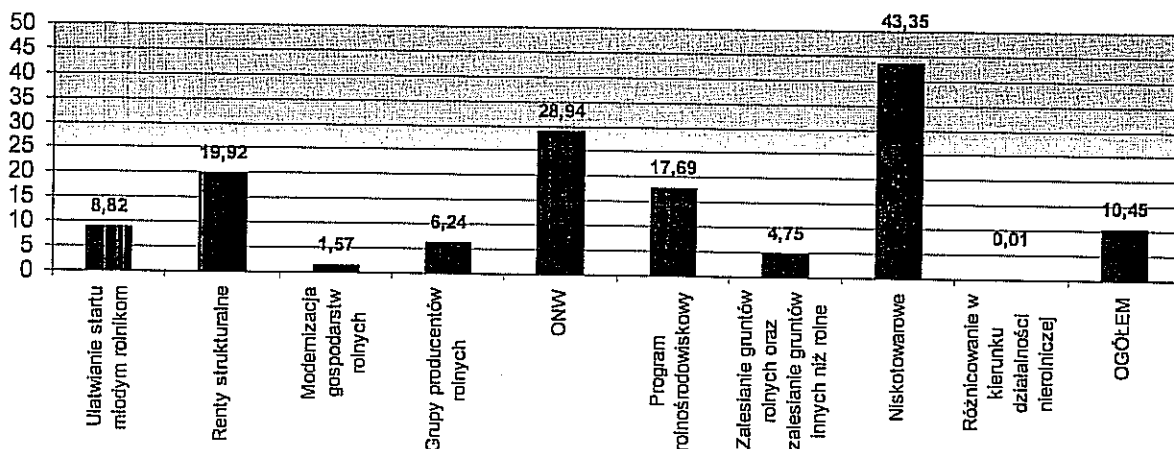
W odpowiedzi na oświadczenie senatora Grzegorza Wojciechowskiego złożone podczas 27. posiedzenia Senatu RP w dniu 18 lutego 2009 roku, skierowane przez Pana Marszałka do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Marka Sawickiego, przesłane przy piśmie znak: BPS/DSK-043-1404/09, przedstawiam następujące wyjaśnienia.

Ad. 1: Do dnia 28 lutego 2009 r. w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 uruchomiono następujące działania: „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)”, „Renty strukturalne”, „Grupy producentów rolnych”, „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne”, „Modernizacja gospodarstw rolnych”, „Ułatwianie startu młodym rolnikom”, „Program rolnośrodowiskowy”, „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej”, „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, „Odnowa i rozwój wsi”.

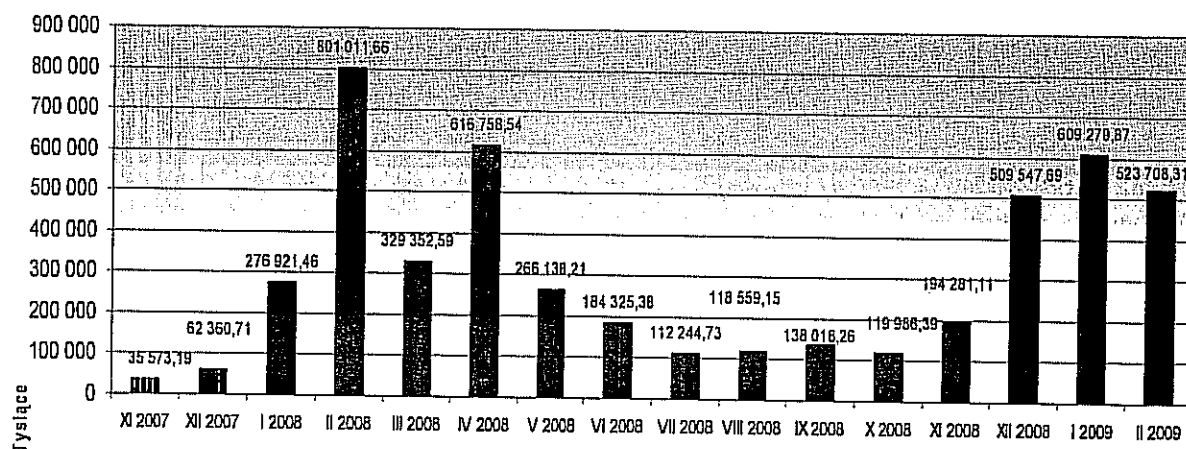
Wg stanu na dzień 28 lutego 2009 r. zrealizowano płatności, dla ponad milion beneficjentów, na kwotę 6,3 mld zł, w tym 4,9 mld zł to środki EFRROW. Dotychczas wydatkowane środki stanowią zatem 10% całej alokacji przeznaczanej na realizację PROW 2007 – 2013. Biorąc pod uwagę strukturę płatności w podziale na poszczególne działania wdrażane w ramach PROW 2007 – 2013, najwięcej płatności zrealizowano w ramach działań „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)” (ok. 40% wszystkich zrealizowanych płatności), „Renty strukturalne” (ok. 24% wszystkich zrealizowanych płatności) oraz „Program rolnośrodowiskowy” (ok. 22% wszystkich zrealizowanych płatności).

Poniżej na wykresach przedstawiono wartość zrealizowanych płatności od początku uruchomienia Programu jako procent realizacji alokacji na lata 2007–2013 oraz wartości zrealizowanych płatności (w ujęciu miesięcznym) od początku uruchomienia Programu do dnia 28 lutego 2009 r. z części EFRROW.

Wykres nr 1. Wartość zrealizowanych płatności od uruchomienia Programu jako % realizacji alokacji na lata 2007 – 2013

Wykres nr 2. Wartość zrealizowanych płatności z części EFROW (w tys. zł), w ujęciu miesięcznym, od początku uruchomienia Programu do dnia 28 lutego 2009 r.

Biorąc pod uwagę specyfikę PROW 2007-2013, płatności na rzecz beneficjentów realizowane są zgodnie z harmonogramami poszczególnych działań. Z przeprowadzonych analiz oraz prognoz wynika, iż nie istnieje ryzyko niewykorzystania przyznaných środków.

Od uruchomienia programu do końca 2008 r. zadeklarowano do KE wydatki w kwocie 1 061,93 mln euro. Do końca 2009 r. przewiduje się zwiększenie tej kwoty do 2 511,53 mln euro, przy uwzględnieniu aktualnego kursu euro. Stanowić to będzie około 19% całej alokacji Programu i około 43% alokacji na lata 2007, 2008 i 2009. Szczegółowe dane, przedstawiające również prognozowany poziom wykorzystania alokacji w kolejnych latach realizacji Programu przedstawia poniższa tabela.

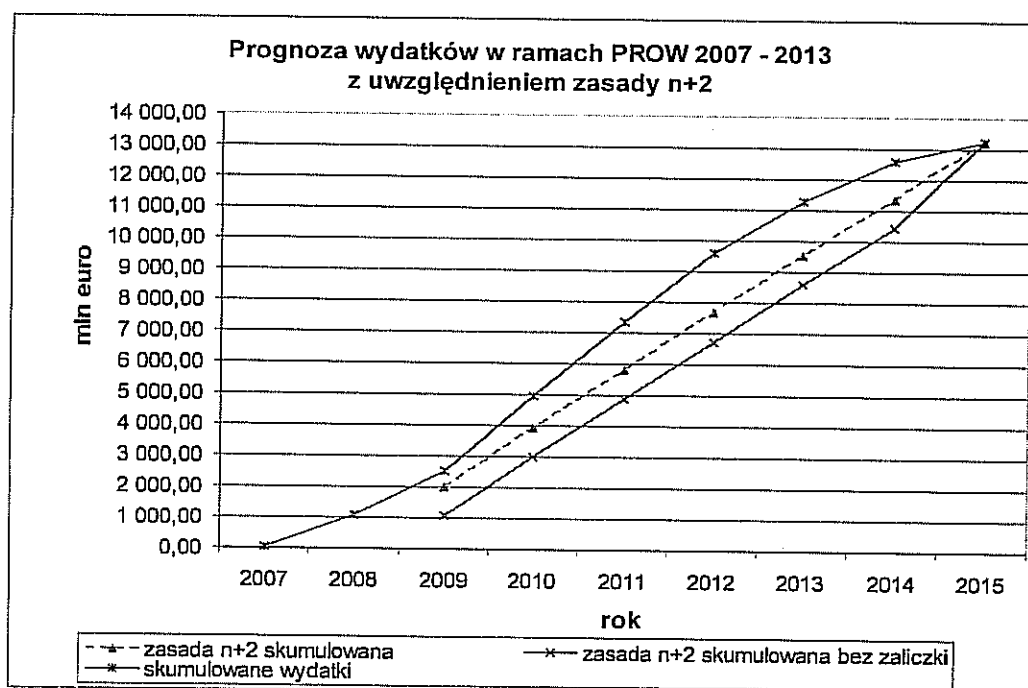
Tabela. Prognoza wydatków w ramach PROW 2007 – 2013 w mln euro (część UE)

Rok	Alokacja w mln	Skumulowane alokacje	Skumulowane alokacje bez zaliczki	Skumulowane wydatki	Skumulowany % wykorzystania całej alokacji
2007	1 989,72	1 989,72	1 063,62	26,88	0,20%
2008	1 932,93	3 922,65	2 996,55	1 061,93	8,03%
2009	1 872,74	5 795,39	4 869,29	2 511,53	18,98%
2010	1 866,78	7 662,17	6 736,07	4 962,58	37,51%
2011	1 860,57	9 522,75	8 596,64	7 379,53	55,78%
2012	1 857,24	11 379,99	10 453,89	9 595,27	72,53%
2013	1 850,05	13 230,04	13 230,04	11 291,25	85,35%
2014				12 591,86	95,18%
2015				13 230,04	100,00%
Razem	13 230,04				

Wykorzystanie powyższych środków reguluje zasada n + 2. Zgodnie z tą zasadą alokacja roku 2007 (n) musi być wykorzystana do końca roku 2009 (n + 2). Oznacza to, że począwszy od 2009 aż do roku 2015, strona polska musi wykazywać do KE, poprzez składanie deklaracji wydatków, fakt poniesienia wydatków konsumujących alokację bazowego roku.

Poniższy wykres przedstawia prognozę wydatków w ramach PROW 2007–2013 z uwzględnieniem zasady n+2. Analizując poniższy wykres widać, że wydatki ponoszone w poszczególnych latach będą zawsze wyższe niż minimalna wymagana wysokość zadeklarowanych wydatków, w związku z powyższym nie istnieje ryzyko utraty bądź niewykorzystania przyznanych środków.

Wykres. Prognoza wydatków w ramach PROW 2007 – 2013 z uwzględnieniem zasady n+2

Ponadto analizując stan realizacji PROW 2007-2013 należy zauważyć, iż samo zatwierdzenie Programu oraz przygotowanie legislacji nie daje możliwości realizacji programów rozwoju obszarów wiejskich przez kraje członkowskie. Warunkiem niezbędnym do rozpoczęcia ich wdrażania jest akredytowanie agencji płatniczej. Biorąc pod uwagę, fakt, że zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Finansów, akredytacja jest przeprowadzana osobno dla każdego działania PROW 2007-2013, a nie dla całego Programu, harmonogram akredytowania, a tym samym wdrażania działań odbywa się sukcesywnie. Dlatego wdrażanie rozpoczęto od działań, które były kontynuacją działań PROW 2004-2006, dla których agencja płatnicza uzyskała akredytację w okresie programowania 2004-2006. W październiku 2008 r., zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 14 października 2008 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie przyznania Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa akredytacji jako agencji płatniczej w zakresie uruchamiania środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji oraz Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 183, poz. 1134), została udzielona akredytacja dla następujących działań: „Ułatwienie startu młodym rolnikom”, „Renty strukturalne”, „Modernizacja gospodarstw rolnych”, „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej”, „Grupy producentów rolnych”, „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)”, „Program rolnośrodowiskowy (Płatności rolnośrodowiskowe)”, „Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne”, „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” oraz w ramach „Pomocy technicznej”. Budżet akredytowanych dotychczas działań obejmuje znaczącą część (75%) budżetu przeznaczanego na realizację PROW 2007-2013 w całym okresie programowania.

Ad. 2: Odnosząc się do kwestii uznawania, w ramach działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom”, za dzień przejścia gospodarstwa dnia śmierci spadkodawcy, pragnę przedstawić następujące wyjaśnienia.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (Dz. U. z 2007 r. Nr 200, poz. 1443 oraz z 2008 r. Nr 24, poz. 147), wsparciem mogą zostać objęte osoby, które dopiero planują przejście gospodarstwa i nigdy wcześniej nie prowadziły działalności rolniczej (tzw. „kandydaci”), tj. nie były posiadaczami nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha, nie prowadziły działów specjalnych produkcji rolnej, nie były ubezpieczone w KRUS jako rolnicy lub małżonkowie rolników, nie otrzymały kredytu preferencyjnego, nie występowały o dopłaty bezpośrednie ani o wsparcie dla rolników w ramach SAPARD, SPO „Restrukturyzacja...” lub PROW 2007-2013. Do złożenia wniosku o przyznanie pomocy w ramach tego działania uprawnieni są także ci, którzy rozpoczęli prowadzenie działalności rolniczej w sposób określony w § 7 ust. 1 ww. rozporządzenia, tj. w gospodarstwie rolnym nabytym w drodze spadku albo darowizny przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w systemie dziennym (jednak nie później niż w dniu ukończenia 26 roku życia), jeżeli od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie upłynęło więcej niż 12 miesięcy.

Za dzień podjęcia działalności rolniczej zasadniczo uważa się dzień wejścia po raz pierwszy w posiadanie nieruchomości o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha. Jednakże, w przypadku osób, które nabyły gospodarstwo przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w systemie dziennym, za moment rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej można uznać odpowiednio dzień osiągnięcia pełnoletniości albo ukończenia szkoły, a w przypadku nabycia nieruchomości w drodze spadku – dzień otwarcia spadku.

Zgodnie z art. 924 Kodeksu cywilnego, z chwilą śmierci spadkodawcy następuje otwarcie spadku. Otwarcie spadku jest terminem techniczno-prawnym, którym posługuje się prawo spadkowe dla oznaczenia chwili śmierci spadkodawcy. Stosownie zaś do art. 925 Kodeksu cywilnego, z chwilą otwarcia spadku spadkobierca nabywa spadek. Oznacza to, że spadkobierca wstępuje z mocy prawa w prawa i obowiązki spadkodawcy, przy czym wstąpienie to nie jest zależne ani od woli, ani też wiedzy spadkobiercy. Postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku ma charakter deklaratoryjny. W takim postanowieniu sąd potwierdza jedynie, że z chwilą otwarcia spadek nabył określony spadkobierca lub spadkobiercy.

Wielokrotnie do dziedziczenia jest powołanych (z testamentu lub ustawy) kilku spadkobierców i wówczas dziedziczą oni spadek w oznaczonych częściach ułamkowych. Dokonanie działu spadku (na mocy umowy między spadkobiercami lub orzeczenia sądu) znosi dotychczasową wspólność majątku spadkowego spadkobierców. Jeżeli spadek rzeczywiście przypada kilku spadkobiercom, do wspólności majątku spadkowego oraz do działu spadku mają zastosowanie odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych (art. 1035 Kodeksu cywilnego). Oznacza to, że tacy spadkobiercy są m.in. współposiadaczami przedmiotów należących do spadku. Po ewentualnym działu spadku, każdy z nich staje się wyłącznym posiadaczem (czy właścicielem) tej części spadku, która została mu przyznana w drodze umowy lub orzeczenia sądu. Nie zmienia to jednak, co do zasady, faktu, że taki spadkobierca nie staje się posiadaczem przyznanych mu w drodze działu spadku rzeczy dopiero od tego działu, bowiem w prawa i obowiązki spadkodawcy wstąpił już od dnia otwarcia spadku po tym spadkodawcy. Zgodnie z art. 195 Kodeksu cywilnego, współwłasność jest własnością tej samej rzeczy przysługującą niepodzielnie kilku osobom. Art. 206 Kodeksu cywilnego stanowi natomiast, że współwłaścicielowi przysługuje władztwo nad całą rzeczą w zakresie współposiadania i korzystania.

Wobec powyższego, odnosząc się bezpośrednio do przepisów rozporządzenia regulującego warunki przyznawania wsparcia w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom”, należy stwierdzić, że jeżeli wnioskodawca ww. działania nie nabył gospodarstwa przed ukończeniem 18 roku życia ani będąc w trakcie nauki w systemie dziennym, za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej uznaje się dzień wejścia w posiadanie nieruchomości rolnej, czyli - w przypadku nabycia nieruchomości w drodze spadku – dzień otwarcia spadku, ponieważ w takich przypadkach inne rozwiązania byłyby w sprzeczności z przepisami prawa.

Odnosząc się do kwestii wsparcia dla młodych rolników, którzy nabyli gospodarstwa rolne w poprzednim okresie programowania (2004-2006), pragnę podkreślić, że premia w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” przeznaczona jest dla osób, które po raz pierwszy rozpoczynają samodzielne prowadzenie gospodarstwa rolnego. Warunkiem uzyskania pomocy, określonym w przepisach wspólnotowych (art. 13 ust. 4 rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r.), które muszą być bezwzględnie przestrzegane przez każdy kraj członkowski UE, jest zachowanie 18 miesięcy pomiędzy rozpoczęciem przez młodego rolnika prowadzenia działalności rolniczej a wydaniem decyzji o przyznaniu pomocy przez odpowiednią instytucję wdrażającą.

Zgodnie z przepisami ww. rozporządzenia, w ramach pierwszego naboru wniosków o przyznanie pomocy, który rozpoczął się 3 marca 2008 r., w okresie do dnia 30 czerwca 2008 r. o premię mogły ubiegać się wyłącznie osoby będące posiadaczami gospodarstw rolnych, pod warunkiem, że rozpoczęły one prowadzenie działalności rolniczej nie wcześniej niż w okresie 14 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Dodatkowo, kolejność rozpatrywania wniosków złożonych do 30 czerwca 2008 r. była uzależniona nie tylko od dnia złożenia wniosku, ale również od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej przez ubiegającego się o premię. Taki sposób organizacji naboru wniosków miał na

celu zagwarantowanie pierwszeństwa w ubieganiu się o wsparcie osobom, które już przejęły gospodarstwa i podjęły działalność rolniczą w obecnym okresie programowania, obejmującym lata 2007-2013, tak aby umożliwić im zachowanie, podyktowanego przepisami wspólnotowymi, maksymalnego 18-miesięcznego okresu, jaki może upłynąć między dniem rozpoczęcia przez młodego rolnika prowadzenia działalności rolniczej, a dniem wydania przez dyrektora oddziału regionalnego ARiMR decyzji o przyznaniu pomocy.

Osoby, które nabyły gospodarstwa w poprzednim okresie programowania, tj. w latach 2004-2006, nie będą zasadniczo mogły otrzymać wsparcia dla młodych rolników w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013). Wyjątek mogą stanowić ci, którzy przejęli gospodarstwo przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w systemie dziennym. W przypadku tych osób bowiem, za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej uważa się odpowiednio dzień uzyskania pełnoletności lub ukończenia szkoły, a nie dzień wejścia w posiadanie gospodarstwa.

Należy wyraźnie zaznaczyć, że świadczenia dla młodych rolników są ściśle reglamentowane oraz uzależnione od budżetu danego działania i od spełnienia przez wnioskodawców konkretnych przesłanek szczegółowo określonych w przepisach regulujących zasady przyznawania pomocy w ramach przedmiotowego działania. Oznacza to, że premia może być przyznana tylko osobom spełniającym wszystkie kryteria dostępu (w szczególności warunek maksymalnego okresu prowadzenia działalności rolniczej) i wyłącznie w ramach dostępnych środków finansowych.

W ramach PROW 2007-2013 dostępne są także inne instrumenty wsparcia dla rolników, np. działanie „Modernizacja gospodarstw rolnych”, adresowane m.in. do osób fizycznych, posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe, prowadzących działalność rolniczą w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym również działów specjalnych produkcji rolnej, oraz będących posiadaczami gospodarstwa rolnego o wielkości ekonomicznej nie mniejszej niż 4 ESU. Osobom poniżej 40 roku życia, realizującym operację w ramach tego działania, przysługuje podwyższony o 10 pkt proc. pułap wsparcia, w porównaniu do poziomu dofinansowania przewidzianego dla wnioskodawców, którzy ukończyli 40 lat.

Odnosząc się do kwestii braku możliwości uzupełnienia wykształcenia przez beneficjentów działania 1.2. „Ułatwianie startu młodym rolnikom” Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006” (SPO 2004-2006) w związku z nowelizacją ustawy o systemie oświaty, pragnę podkreślić, że każdy beneficjent, któremu przyznano wsparcie z zastrzeżeniem dopełnienia warunku posiadania odpowiednich kwalifikacji zawodowych, zobowiązywał się w umowie o dofinansowanie projektu (§ 5 oraz § 6 umowy), zawartej z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), do spełnienia wymogów określonych w Programie (SPO 2004-2006) i Uzupełnieniu do Programu, w szczególności do uzupełnienia wykształcenia (i złożenia odpowiednich dokumentów potwierdzających ten fakt) w ciągu 5 lat od wymienionego w umowie dnia rozpoczęcia prowadzenia gospodarstwa, oraz - w przypadku niewywiązania się z warunków umowy- do zwrotu otrzymanej pomocy wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia wypłaty premii.

Zmiany w przepisach dotyczących egzaminów eksternistycznych zostały wprowadzone ustawą z dnia 11 kwietnia 2007 r. *o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw* (Dz. U. Nr 80, poz. 541), która zniósła możliwość ukończenia szkoły zawodowej na podstawie egzaminów eksternistycznych. Należy jednak zauważyć, że nowelizacja przepisów o systemie oświaty nie ograniczyła „z dnia na dzień” możliwości ukończenia szkoły zawodowej w trybie eksternistycznym, albowiem dla osób, które rozpoczęły zdawanie egzaminów przed 1 lipca 2007 r., komisje egzaminacyjne powołane

przez kuratora oświaty przeprowadzały egzaminy eksternistyczne do 30 czerwca 2008 roku. Należy również podkreślić, że warunkiem ukończenia szkoły zawodowej na podstawie egzaminów eksternistycznych było zdanie egzaminów z zakresu każdego przedmiotu nauczanego w danym typie szkoły i zawodu, rozplanowanych w poszczególnych sesjach egzaminacyjnych. Oznacza to, że był to proces, który mógł znacznie rozciągnąć się w czasie.

Jeżeli zatem beneficjenci, w przypadku których pięcioletni termin na uzupełnienie wykształcenia mijał w 2007 lub w 2008 roku, nie rozpoczęli zdawania takich egzaminów przed II połową 2007 roku, oznacza to, że świadomie pozostawili oni spełnienie ww. warunku na tzw. „ostatnią chwilę”.

W ramach działania 1.2. „Ułatwianie...” gros beneficjentów przejmowało jednak gospodarstwa rolne w drugiej połowie 2004 roku lub na początku 2005 roku, w związku z czym termin na spełnienie ww. wymogu w ich przypadku upływa dopiero na przełomie 2009 i 2010 roku. A zatem, nawet zakładając, że beneficjenci podejmowali kształcenie dopiero po podpisaniu umowy o dofinansowanie realizacji projektu, należy zauważyć, iż dysponowali oni ponad czteroletnim okresem na uzupełnienie wykształcenia, który pozwala na ukończenie każdego typu szkoły rolniczej, nawet technikum o czteroletnim okresie kształcenia. Należy również podkreślić, że ustawa z dnia 11 kwietnia 2007 r. *o zmianie ustawy o systemie oświaty...* w żaden sposób nie ograniczyła możliwości ukończenia szkoły zawodowej w systemie wieczorowym lub zaocznym. Ponadto, istnieje możliwość skrócenia czasu kształcenia poprzez podjęcie indywidualnego toku nauki, za zgodą dyrektora szkoły. Uczeń objęty indywidualnym tokiem nauki może realizować w ciągu 1 roku szkolnego program nauczania z zakresu dwóch lub więcej klas. Wobec powyższego, zmiany przepisów o systemie oświaty nie można co do zasady uznać za siłę wyższą uniemożliwiającą zdobycie wymaganego wykształcenia przez beneficjentów działania 1.2.

Należy jednak podkreślić, że każdy przypadek niezachowania przez beneficjenta pięcioletniego okresu na uzupełnienie wykształcenia jest przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) rozpatrywany indywidualnie w celu ustalenia, czy ewentualna przyczyna niedotrzymania tego terminu może być uznana za okoliczność, w przypadku wystąpienia której beneficjent może być zwolniony z wykonania zobowiązania lub mieć przedłużony termin na jego spełnienie. ARiMR bada, czy określony beneficjent istotnie dołożył wszelkiej staranności w celu wypełnienia zobowiązania i podjął w tym zakresie wszelkie możliwe działania, a tym samym, czy mimo tej staranności nie był w stanie wypełnić zobowiązania. Należy zaznaczyć, że to na beneficjencie spoczywa ciężar udowodnienia, że niezrealizowanie zobowiązania nastąpiło nie z jego winy i pomimo dołożenia przez niego wszelkich starań. Podstawą uzyskania ewentualnej zgody ARiMR na zwolnienie beneficjenta z obowiązku wykonania zobowiązania lub na przedłużenie terminu na jego wypełnienie jest pisemne wystąpienie do Oddziału Regionalnego ARiMR z wnioskiem zawierającym uzasadnienie przyczyn niewywiązania się z zobowiązania w terminie.

Ad. 3: W odniesieniu do części dotyczącej działania „*Renty strukturalne*” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, uprzejmie wyjaśniam, iż stanowisko w powyższej sprawie zostało przesłane Panu Marszałkowi we wcześniejszej korespondencji, tj. w odpowiedzi na oświadczenie Senatora Grzegorza Wojciechowskiego, przesłane pismem z dnia 11 grudnia 2008 r., znak: BPS/DSK-043-1190/08. Uprzejmie informuję, że podtrzymuję stanowisko zawarte w dotychczasowej korespondencji, a przedmiotowe oświadczenie Senatora nie wnosi nic nowego do niniejszej sprawy.

Jednocześnie, uprzejmie informuję, iż w dniu 25 września 2008 r. Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (KM) przyjął Uchwałę Nr 13/2008, w sprawie zatwierdzenia zmian do Programu Rozwoju Obszarów

Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013), między innymi w zakresie zmian budżetu tego Programu. Powodem takiej decyzji KM, a zarazem przesłanką do dokonania zmian w budżecie PROW 2007-2013 jest stwierdzenie, w wyniku analizy budżetu Programu i szacowanej, zaktualizowanej wielkości zobowiązań, podjętych w ramach Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2004-2006 (PROW 2004-2006) oraz PROW 2007-2013, poważnego niedoboru środków finansowych w stosunku do kwot ujętych w tabelach finansowych m.in. w działaniu „*Renty strukturalne*”.

W związku z powyższym, pragnę zauważyć, iż przedstawiony w oświadczeniu złożonym przez senatora Grzegorza Wojciechowskiego na 27. posiedzeniu Senatu RP, zarzut niewykorzystania środków przyznanych Polsce w ramach PROW 2007-2013, jest bezpodstawny w odniesieniu do działania „*Renty strukturalne*”. Wynika to z faktu, iż w ramach tego działania należy liczyć się z sytuacją, że w kolejnych latach realizacji PROW 2007-2013, począwszy od roku 2009 nabory wniosków o przyznanie rent strukturalnych będą uzależnione od dostępności środków finansowych w budżecie Programu przewidzianych na przedmiotowe działanie.

Ponadto uprzejmie informuję, że do chwili obecnej ze środków przeznaczonych na realizację działania *Renty strukturalne* wypłacono już około 1,5 mld zł, co stanowi prawie 20% kwoty alokowanej na to działania na lata 2007-2013.

Ad. 4: W przekazanym oświadczeniu Pan Senator Grzegorz Wojciechowski powołuje się na wypowiedzi Premiera oraz Ministrów nt. wysokości płatności bezpośrednich, nie wskazując jednak dokładnego miejsca oraz daty sformułowania przytaczanych opinii. Z tego względu nie jest możliwe precyzyjne odniesienie się tej kwestii, niemniej jednak Ministerstwo przekazuje poniższe informacje dotyczące zasad obowiązujących przy określaniu poziomu płatności bezpośrednich w nowych państwach członkowskich Unii Europejskiej, a w szczególności w Polsce.

Funkcjonowanie stosowanego przez Polskę uproszczonego systemu płatności bezpośrednich (SAPS) regulują przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającego określone systemy wsparcia dla rolników, zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, (WE) nr 247/2006, (WE) nr 378/2007 oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1782/2003.

Zgodnie z art. 121 powołanego rozporządzenia Rady płatności stosowane w Polsce, a także w pozostałych „nowych” krajach członkowskich UE, podlegają stopniowemu dochodzeniu do poziomu stosowanego w krajach UE-15 (zasada phasing-in). W związku z tym ich poziom corocznie wzrasta (do momentu osiągnięcia wartości 100% w 2013 r.) i począwszy od 2004 r. kształtuje się w sposób następujący: 25%, 30%, 35%, 40%, 50 %, a w roku 2009 wyniesie 60% poziomu płatności stosowanych w Unii Europejskiej na dzień 30 kwietnia 2004 r.

Ponadto, korzystając z możliwości przewidzianej w Traktacie Akcesyjnym, Polska podjęła decyzję o zastosowaniu krajowych płatności uzupełniających (z ang. CNDP - Complementary National Direct Payments), które zgodnie z art. 132 cytowanego rozporządzenia 73/2009, mogą być stosowane w wysokości do 30% poziomu płatności obowiązującego w krajach UE-15 na dzień 30 kwietnia 2004 r. Polska stosuje płatności uzupełniające dla licznych, wybranych sektorów, w których wprowadzenie takiej formy wsparcia było niezbędne w celu poprawy ich konkurencyjności na wspólnotowym rynku.

W latach 2004 – 2006 płatności uzupełniające były częściowo finansowane z budżetu unijnego, natomiast począwszy od roku 2007 w całości pochodzą z budżetu krajowego. Składają się one z kopert finansowych odpowiadających

poszczególnym sektorom wspieranym w Unii Europejskiej, według stanu na dzień 30 kwietnia 2004 r., a ich wysokość jest ustalana przy zastosowaniu wspomnianej zasady phasing-in.

Maksymalna dozwolona wysokość wsparcia w ramach płatności bezpośrednich dla kolejnych lat przedstawia się zatem w sposób następujący: w 2008 r. - 80% (50% z budżetu UE + 30% z budżetu krajowego), w 2009 r. - 90% (60% z budżetu UE + 30% z budżetu krajowego), a w 2010 r. wyniesie 100 % poziomu płatności stosowanych w UE – 15 na dzień 30 kwietnia 2004 r.

W latach 2004 – 2008 na płatności bezpośrednie w Polsce przeznaczono 10 387,321 mln Euro, ok. 46% tych środków pochodziło z budżetu krajowego.

Udział krajowych środków finansowych w całkowitych wydatkach na płatności bezpośrednie w Polsce, w latach 2004 – 2008, przedstawia kolumna „g” poniższej tabeli. Należy jednak podkreślić, że obliczenie wysokości krajowych płatności uzupełniających odbywa się na poziomie poszczególnych sektorów objętych tym wsparciem. Ponadto maksymalny poziom wsparcia w ramach budżetu krajowego wskazany w cytowanych przepisach wspólnotowych (30%) odnosi się do całkowitego poziomu wsparcia stosowanego w krajach UE-15 w dniu 30.04.2004 (100%), a więc porównanie udziału środków krajowych w całkowitej kopercie płatności bezpośrednich w danym roku nie odzwierciedla bezpośrednio opisywanej zasady phasing-in oraz dopuszczalnego poziomu płatności uzupełniających.

Tabela 1. Płatności bezpośrednie w latach 2004 – 2008 z wyszczególnieniem środków z budżetu UE oraz budżetu krajowego.

Rok	Jednolita Płatność Obszarowa [mln EUR]	Płatności uzupełniające [mln EUR]			Całkowite wsparcie	Udział [%]	Maksymalny poziom w stosunku do płatności UE na dzień 30.04.2004 [w %]
		budżet krajowy	budżet UE	Razem			
a	b	c	d	e=c+d	f=b+e	g=c/f	h
2004	659,86	638,73	215,63	854,36	1 514,22	42	55
2005	823,166	791,824	192,2	984,024	1 807,19	44	60
2006	997,483	1 068,805	156,4	1 225,21	2 222,69	48	65
2007	1 145,83	1 127,56	-	1 127,56	2 273,39	50	70
2008	1 432,19	1 137,64	-	1 137,64	2 569,83	44	80
Razem	5 058,54	4 764,556	564,23	5 328,786	10 387,32	-	-

Podsumowując należy wyjaśnić, iż dążąc do jak najlepszego rozdysponowania środków przeznaczonych do wykorzystania w ramach stosowanego systemu, Polska zdecydowała o wyborze systemu uproszczonego, który umożliwi wsparcie także tych sektorów, które nigdy nie były objęte płatnościami bezpośrednimi w systemie standardowym. Ponadto, pomimo że stosowanie wyżej opisanego wsparcia krajowego w maksymalnej wysokości nie jest obowiązkowe dla państw członkowskich, Polska, mając na względzie trudną sytuację w rolnictwie, stosuje tę formę pomocy na najwyższym, dopuszczonym Traktatem Akcesyjnym, poziomie.

Ad. 5: Odnosząc się do poruszonych, w oświadczeniu kwestii dotyczących warunków przyznawania pomocy w ramach działania *Wspieranie gospodarstw niskotowarowych*,

objętego Planem Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW 2004-2006) przedstawiam następujące wyjaśnienia.

Pomoc udzielana w ramach przedmiotowego działania stanowi prawo o charakterze osobistym, stąd też nie może być zbywalne i nie podlega dziedziczeniu. Oznacza to, iż w sytuacji śmierci osoby, której w drodze decyzji administracyjnej została przyznana pomoc, wypłata środków finansowych przeznaczonych dla tego beneficjenta zostaje przerwana. Wynika to z faktu, że prawa i obowiązki publiczne są trwale związane z osobą, dla której zostały ustanowione. Decyzja administracyjna jest wyrazem stosunku prawnego łączącego organ z adresatem decyzji. Natomiast zmiana osoby pociągałaby za sobą zmianę stosunku prawnego.

Należy wyraźnie podkreślić, iż producent rolny przystępując do działania zobowiązuje się do realizacji celów częściowych, mających na celu restrukturyzację gospodarstwa. Natomiast wypełnienie wspomnianych przedsięwzięć jest niejednokrotnie ściśle uzależnione od danego wnioskodawcy, stąd też z chwilą zmiany właściciela jego ewentualna realizacja przez pierwotnego wnioskodawcę nie ma zastosowania w kontekście rozwoju gospodarstwa prowadzonego przez inną osobę. Bardzo wyraźnie zasada ta rysuje się, w przypadkach, gdy jako przedmiot realizacji przedsięwzięcia określonego w *Planie rozwoju gospodarstwa niskotowarowego* przyjęto ukończenie szkolenia.

W kwestii dotyczącej wątpliwości związanych z możliwością zaistnienia sytuacji, w której producent rolny przejmujący gospodarstwo rolne objęte wsparciem z działania 2 PROW 2004-2006 jest już w posiadaniu użytków rolnych, skutkiem czego łączna wielkość ekonomiczna znacznie przekracza 4 ESU, potwierdzam informacje przedstawione w piśmie z dnia 4 grudnia 2008 r., znak: ROW-wr-mkr-821-1-2-1/08(6313).

Zgodnie z zawartymi ww. dokumencie wyjaśnieniami jedynym przypadkiem, w którym dopuszcza się przeniesienie własności gospodarstwa objętego przedmiotowym wsparciem jest przekazanie go następcy producenta rolnego w ramach renty strukturalnej, opisane w § 11 rozporządzenia Rady Ministrów w *sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie gospodarstw niskotowarowych objętej planem rozwoju obszarów wiejskich* (Dz. U. Nr 286, poz. 2870, z późn. zm.). Tym samym pragnę wyraźnie zaznaczyć, iż za następcę producenta rolnego uznaje się osobę, która rozpoczyna działalność rolniczą po raz pierwszy z dniem przejęcia gospodarstwa od producenta rolnego ubiegającego się o rentę strukturalną i nie ukończyła 40 roku życia w dniu złożenia wniosku o rentę strukturalną.

Uwzględniając powyższe wyjaśniam, iż przypadek, w którym tak zdefiniowany następca producenta jest już właścicielem użytków rolnych nie może mieć miejsca. Ponadto informuję, iż przekazanie gospodarstwa na zasadach innych niż określone w ramach § 11 ww. rozporządzenia wiąże się z koniecznością zwrotu otrzymanych w ramach działania środków finansowych. Tak określone zobowiązanie do nieprzenoszenia własności gospodarstwa objętego wsparciem stanowi podstawowy warunek uczestnictwa w działaniu.

Odnosząc się do sytuacji związanych z wystąpieniem niezdolności do pracy producenta rolnego uprzejmie wyjaśniam, iż takie okoliczności zostały wzięte pod uwagę, w związku z zastosowaniem § 9 ww. rozporządzenia. Zgodnie ze wskazanym przepisem, w sytuacji zaistnienia długotrwałej niezdolności do pracy istnieje możliwość złożenia oświadczenia o tym fakcie, wraz z odpowiednią dokumentacją. A zatem w przypadku, w którym sytuacja zdrowotna uniemożliwia realizację celów częściowych wsparcie może być wypłacane do końca okresu objętego zobowiązaniem, pomimo niezrealizowania przedsięwzięć wskazanych w *Planie rozwoju gospodarstwa niskotowarowego*.

Ad. 6: W zakresie dotyczącym stanu wdrażania wymogów wzajemnej zgodności, uprzejmie informuję, że w nowych państwach członkowskich, w tym w Polsce, wymogi wzajemnej zgodności są wdrażane stopniowo.

Od 1 stycznia 2009 roku w Polsce zaczęły obowiązywać wymogi z obszaru A, dotyczące ochrony środowiska naturalnego oraz identyfikacji i rejestracji zwierząt. Wymogi z obszaru B obejmujące zdrowie publiczne, zdrowie zwierząt, zgłaszanie niektórych chorób oraz zdrowotność roślin będą obowiązywać od 2011, natomiast wymogi z obszaru C dotyczące dobrostanu zwierząt zaczną obowiązywać od 2013 r.

Dzięki staraniom Polski termin wdrożenia wymogów wzajemnej zgodności był kilkakrotnie przesuwany. Pierwotnie wymogi z trzech obszarów A, B i C miały wejść w życie z dniem 1 stycznia 2009 r. W wyniku starań strony polskiej z początkiem 2008 r. został przesunięty termin wprowadzenia obszarów B i C na 2011 r. Po kolejnych negocjacjach w ramach Przeglądu Wspólnej Polityki Rolnej (ang. Health Check) data wdrożenia obszaru C została przesunięta o dwa lata, na 2013 r.

Wymogi wzajemnej zgodności z obszaru A obejmują:

- ◆ ochronę dzikiego ptactwa, m.in. zakaz umyślnego chwytania oraz zabijania ptaków objętych ochroną, zakaz umyślnego niszczenia gniazd i jaj lub umyślnego płoszenia ptaków objętych ochroną,
- ◆ ochronę wód gruntowych przed zanieczyszczeniami spowodowanymi przez substancje niebezpieczne, poprzez zakaz wprowadzania ich bezpośrednio i pośrednio do wód podziemnych,
- ◆ zasady stosowania osadów ściekowych w rolnictwie,
- ◆ ochronę wód przed zanieczyszczeniami spowodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego (OSN)),
- ◆ ochronę siedlisk przyrodniczych, poprzez przestrzeganie zakazu umyślnego zrywania, niszczenia i uszkodzania roślin objętych ochroną,
- ◆ wymagania z zakresu identyfikacji i rejestracji świń, bydła oraz owiec i kóz.

Do prawa polskiego wymogi wzajemnej zgodności zostały wdrożone ustawą z dnia 26 stycznia 2007 r. *o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego* (Dz. U. z 2008 r. Nr 170, poz. 1051 i Nr 214, poz. 1349 oraz z 2009 r. Nr 20, poz. 105) oraz aktami wykonawczymi do ustawy.

Jednocześnie pragnę podkreślić, iż wymogi wzajemnej zgodności nie są nowymi przepisami uchwalonymi dla celów reformy Wspólnej Polityki Rolnej, gdyż obowiązki, których spełnienia zakłada ta zasada, zostały już wdrożone w krajowym prawodawstwie. Stosowanie się do tych przepisów jest obecnie obowiązkowe dla wszystkich gospodarstw. Nowym elementem jest jedynie powiązanie przyznawania płatności bezpośrednich z przestrzeganiem tych przepisów.

Ponadto, uprzejmie informuję, że w grudniu 2008 r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa rozesłała broszurę informacyjną dotyczącą wymogów wzajemnej zgodności do każdego rolnika wnioskującego o płatność bezpośrednią w 2008 r. Powyższa publikacja przedstawiła rolnikom podstawowe informacje dotyczące mechanizmu funkcjonowania wzajemnej zgodności, tj.: listy wymogów i terminy ich wdrożenia, system kontroli oraz sankcji.

Dodatkowo, informacje dotyczące wymogów wzajemnej zgodności zostały umieszczone na stronach internetowych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (www.minrol.gov.pl), Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (www.arimr.gov.pl) oraz Centrum Doradztwa Rolniczego (www.cdr.gov.pl). Informacje w tym zakresie są udzielane w biurach powiatowych i oddziałach regionalnych ARiMR oraz ośrodkach

doradztwa rolniczego. Rolnicy zainteresowani oceną dostosowania gospodarstwa do wymogów wzajemnej zgodności będą mogli korzystać również z usług doradczych finansowanych w ramach PROW 2007-2013. Szczegółowe informacje mogą uzyskać na wyżej wymienionych stronach internetowych lub bezpośrednio w powyższych instytucjach.

Rolnicy, których gospodarstwa położone są na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych (OSN), mogą uzyskać informacje dotyczące programów działań w najbliższych Regionalnych Zarządach Gospodarki Wodnej, urzędzie gminy, ośrodkach doradztwa rolniczego, biurach powiatowych ARiMR lub izbach rolniczych.

Oprócz tego, informacje z zakresu wymogów wzajemnej zgodności są szeroko upowszechniane w prasie branżowej oraz w telewizji (programy rolnicze).

W przypadku nieprzestrzegania wymogów wzajemnej zgodności, płatności bezpośrednie są redukowane proporcjonalnie do naruszeń. Wymiar sankcji za nieprzestrzeganie wymogów podstawowych jest uzależniony od wielu czynników.

Podstawowe rozróżnienie to niezgodność z przepisami wynikająca z:

- zaniedbania rolnika (nieumyślność),
- winy rolnika (celowość).

Ponadto, przy określaniu wymiaru sankcji brane są pod uwagę takie elementy jak:

- zasięg,
- dotkliwość,
- trwałość,
- powtarzalność.

W przypadku, gdy stwierdzona niezgodność wynika **z zaniedbania** ze strony rolnika, obniżka będzie **z zasady stanowić 3 %** całkowitej kwoty płatności bezpośrednich, niemniej procent tej obniżki może zostać zmniejszony do 1% lub zostać zwiększony do 5%. W przypadku stwierdzenia powtarzającej się niezgodności (w kolejnych latach) naliczony procent sankcji zostanie pomnożony przez 3, jednak maksymalna wysokość sankcji nie może przekroczyć 15% całkowitej kwoty dopłat bezpośrednich. W przypadku, gdy rolnik **celowo** dopuścił się stwierdzonej niezgodności, obniżka zastosowana wobec całkowitej kwoty, będzie z zasady wynosić 20%.

Ad 7: W odpowiedzi na zapytanie dotyczące przebiegu procesu wdrażania PROW 2007-2013, poniżej przedstawiam liczbę złożonych wniosków, wydanych decyzji lub zawartych umów oraz liczbę beneficjentów, na rzecz których zrealizowano płatności w ramach PROW 2007–2013, w podziale na poszczególne osie i działania Programu, wg danych na dzień 28 lutego 2009 r.

OŚ I POPRAWA KONKURENCYJNOŚCI SEKTORA ROLNEGO I LEŚNEGO

- „*Ułatwianie startu młodym rolnikom*” – złożono 6 505 wniosków o przyznanie pomocy, wydano 3 910 decyzji, zrealizowane płatności dla 2 668 beneficjentów;
- „*Renty strukturalne*” – złożono 17 601 wniosków, wydano 13 110 decyzji, zrealizowano płatności dla 12 559 beneficjentów, realizowano również płatności dla beneficjentów, którym przyznano pomoc w ramach PROW 2004–2006, a zobowiązania wobec nich przeniesiono w ciężar budżetu PROW 2007–2013;
- „*Modernizacja gospodarstw rolnych*” – złożono 18 372 wnioski o przyznanie pomocy, podpisano 9 863 umowy, zrealizowano płatności dla 982 beneficjentów;

- **„Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej”** – złożono 818 wniosków o przyznanie pomocy, trwa rozpatrywanie wniosków, podpisywane są pierwsze umowy (do dnia 28 lutego br. podpisano 10 umów);
- **„Grupy producentów rolnych”** – złożono 232 wnioski, wydano 219 decyzji, zrealizowano płatności dla 70 grup producentów rolnych, realizowano również płatności dla beneficjentów, którym przyznano pomoc w ramach PROW 2004–2006, a zobowiązania wobec nich przeniesiono w ciężar budżetu PROW 2007–2013.

OŚ II POPRAWA ŚRODOWISKA NATURALNEGO I OBSZARÓW WIEJSKICH

- **„Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)”** – zrealizowano płatności dla 760 972 beneficjentów;
- **„Program rolnośrodowiskowy”** – złożono 21 632 wnioski, wydano 19 929 decyzji, zrealizowano płatności dla 17 457 beneficjentów, realizowano również płatności dla beneficjentów, którym przyznano pomoc w ramach PROW 2004 – 2006, a zobowiązania wobec nich przeniesiono w ciężar budżetu PROW 2007–2013;
- **„Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne”** – złożono 4 920 wniosków, wydano 2 205 decyzji, zrealizowano płatności dla 1 786 beneficjentów, realizowano również płatności dla beneficjentów, którym przyznano pomoc w ramach PROW 2004–2006, a zobowiązania wobec nich przeniesiono w ciężar budżetu PROW 2007–2013.

OŚ III JAKOŚĆ ŻYCIA NA OBSZARACH WIEJSKICH I RÓŻNICOWANIE GOSPODARKI WIEJSKIEJ

- **„Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”** – złożono 4 051 wniosków o przyznanie pomocy, trwa proces podpisywania umów (do dnia 28 lutego br. podpisano 337 umów), realizowane są pierwsze płatności dla beneficjentów;
- **„Odnowa i rozwój wsi”** – w poszczególnych województwach trwają nabory wniosków, do dnia 28 lutego br. złożono 427 wniosków o przyznanie pomocy.

Ad. 8: Ministerstwo w ramach swojej działalności podejmuje działania mające na celu wyjaśnienie przyczyn, jak i zasadności podwyżek cen dostępnych w Polsce nawozów mineralnych.

Przeprowadzona analiza wykazuje, iż wzrost cen nawozów mineralnych jest pochodną wielu czynników. Główny powód to wzrost kosztów produkcji nawozów mineralnych. W ostatnim czasie notuje się systematyczny wzrost cen energii, w tym gazu (przemysł chemiczny, zwłaszcza nawozowy należy do jednych z najbardziej energochłonnych) oraz cen surowców mineralnych niezbędnych do produkcji nawozów np. potasu i fosforytów. Do wzrostu cen przyczyniają się również wzrastające koszty pracy i transportu. Znaczący wpływ na kształtowanie się cen nawozów ma również aktualna światowa tendencja zwiększonego popytu na nawozy mineralne w stosunku do ich podaży.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi zaniepokojony gwałtownym wzrostem na polskim rynku cen nawozów mineralnych i świadomy wynikających z tego faktu konsekwencji dla polskiego rolnika, dwukrotnie organizował spotkania przedstawicieli największych zakładów

nawozowych z przedstawicielami związków i organizacji rolniczych (w sierpniu 2008 r. i w styczniu 2009 r.) W trakcie tych spotkań Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi apelował o to, aby zyski i straty wynikające z koniunktury były bardziej równomiernie rozkładane pomiędzy wszystkich uczestników rynku oraz o umożliwienie bezpośredniej sprzedaży nawozów z zakładów produkcyjnych rolnikom. Natomiast producenci nawozów zwracali uwagę na duży wzrost cen surowców do ich produkcji oraz nośników energii mających wpływ na wzrost cen nawozów. Ustosunkowali się również do kwestii umożliwienia rolnikom zakupu nawozów bezpośrednio u producentów, stwierdzając, iż takie transakcje są prowadzone w niektórych zakładach. Natomiast dla dużych zakładów produkcyjnych, ze względu na konieczność zachowania ciągłości odbioru nawozów i brak powierzchni magazynowych niezbędna jest współpraca z dystrybutorami nawozów. Ponadto, na ostatnim spotkaniu producenci odnieśli się także do zgłoszonych przez organizacje rolnicze postulatów obniżenia cen nawozów, wyrażając opinię, że ceny nawozów nie powinny wzrosnąć, jednocześnie wskazując, iż ceny niektórych ich rodzajów obniżono np. mocznika.

Ponadto informuję, że Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, pismem z dnia 2 lipca 2008 r. poinformował Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, iż z materiału dowodowego będącego w jego posiadaniu wynika, że działania przedsiębiorców na rynku produkcji i sprzedaży nawozów nie są wynikiem stosowania praktyk ograniczających konkurencję (zakazanych porozumień lub nadużywania pozycji dominującej), lecz gry rynkowej – popytu i podaży. Ponadto, wyraził opinię, iż w związku z brakiem istotnej zmiany struktury krajowego rynku nawozów uznaje, że nie ma podstaw do ponownej interwencji w przedmiotowym zakresie.

Ad. 9: odnośnie kwestii monitoringu sytuacji na rynkach mięsa drobiowego i wieprzowiny oraz działań podejmowanych w celu eliminowania ewentualnych patologii, należy zauważyć, iż w związku z otrzymywanymi od rolników i organizacji rolniczych sygnałami o obserwowanych na rynku rolnym nieprawidłowościach, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wielokrotnie występował do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jako organu antymonopolowego, z prośbą o przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego w sprawie podejrzeń dotyczących istnienia zмовы cenowej. Miało to między innymi miejsce w przypadku rynków wieprzowiny i mięsa drobiowego.

W dniu 1 lutego 2008 r. Minister wystąpił do Prezesa UOKiK, aby zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów zbadał, czy zachowania rynkowe przedsiębiorców prowadzących skup żywca wieprzowego nie naruszają zasad konkurencji. W odpowiedzi Prezes UOKiK wskazał, że zawarcie porozumienia antykonkurencyjnego w rozumieniu art. 6 ustawy, tj. porozumienia, którego celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym, „wymaga” określonej struktury rynku, tzn. dany rynek musi charakteryzować się nieznacznym rozdrobnieniem podmiotowym. Oceniał jednocześnie, że struktura rynku wieprzowiny w Polsce, w szczególności duża liczba działających na nim podmiotów powoduje, że trudno dopatrzeć się na tym rynku zachowań o charakterze nadużyć zniekształcających lub ograniczających konkurencję. Poinformował także, iż w ostatnim półroczu do UOKiK nie wpłynęły sygnały przedsiębiorców, dotyczące zakłóceń konkurencji na rynku wieprzowiny.

Prezes UOKiK zapewnił jednocześnie, że rynki rolne znajdują się pod stałym monitoringiem ze strony podległego mu urzędu i w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, organ antymonopolowy niezwłocznie podejmie działania leżące w jego kompetencji.

Ponadto, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wystąpił w dniu 7 października 2008 r. z prośbą o zbadanie, czy zachowania rynkowe przedsiębiorców prowadzących skup żywca

drobiowego, głównie indyjskiego, nie naruszają zasad konkurencji. W odpowiedzi UOKiK wskazał, iż rynek mięsa drobiowego cechuje się zmiennością i dynamiką, na co w szczególności ma wpływ krótki cykl produkcyjny, który daje możliwość elastycznych zmian wielkości produkcji. Zdaniem UOKiK, z uwagi na rozdrobnienie przetwórców i szybko zmieniającą się sytuację na rynku, nieprawdopodobnym jest zawarcie przez zakłady antykonkurencyjnego porozumienia.

Jeśli chodzi o import mięsa, należy zauważyć, że w 2008 r., według wstępnych danych Ministerstwa Finansów, 99,6% mięsa wieprzowego trafiającego do Polski, pochodziło z krajów UE. Podobna sytuacja występuje w przypadku mięsa drobiowego, którego przywóz z krajów UE w 2008 r. stanowił 98,9% importu mięsa drobiowego.

Od momentu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej nie można mówić o imporcie produktów pochodzenia zwierzęcego z krajów UE. W związku ze zniesieniem granic wewnętrznych i wprowadzeniu zasady swobodnego przepływu towarów, ich przemieszczanie w ramach państw członkowskich UE objęte jest terminem handlu wewnątrzspółnotowego. Oznacza to, że kontrole weterynaryjne na granicach wewnątrz UE zastąpione zostały regułą wzajemnego uznawania wyników kontroli przeprowadzonych przez służby poszczególnych państw członkowskich. Towar, który został dopuszczony do obrotu na terytorium jednego państwa członkowskiego UE, może być bez dodatkowej kontroli wprowadzony do obrotu w innym kraju będącym członkiem Wspólnoty. Ewentualne kontrole weterynaryjne mogą być przeprowadzane tylko na zasadzie wyrwykowej i nie mogą mieć charakteru dyskryminującego.

W sprawie dotyczącej skażonego mięsa wieprzowego pochodzącego z Irlandii, Główny Lekarz Weterynarii został powiadomiony przez służby weterynaryjne Irlandii o niebezpiecznej żywności za pomocą systemu RASFF (system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach), w dniu 7 grudnia 2008 r., w godzinach wieczornych. Powyższe powiadomienie dotyczyło skażenia dioksynami mięsa wieprzowego. Do skażenia doszło najprawdopodobniej przez spożycie przez zwierzęta zanieczyszczonej paszy i dotyczyło okresu od 1 września do 6 grudnia 2008 roku. W dniu 8 grudnia 2008 r. ustalono, że potencjalnie skażone mięso zostało wysłane do Polski z trzech irlandzkich rzeźni i trafiło do czterech odbiorców w Polsce w województwie łódzkim, mazowieckim, śląskim i wielkopolskim, a następnie zostało rozesłane do 28 zakładów przetwórczych w 14 województwach. W sumie do Polski trafiło 667, 8 ton mięsa.

W ramach postępowania wyjaśniającego Inspekcja Weterynaryjna zatrzymała w zakładach produkcyjnych 83,7 ton surowca (wątroba, surowy boczek, mięso drobne) oraz 86,7 ton produktu gotowego (pasztet, szynka mielona, boczek wędzony). Z produktów tych pobrano próbki do badań w kierunku dioksyn i w związku ze stwierdzeniem w niektórych próbkach przekroczeń dopuszczalnych poziomów dioksyn, podjęto decyzje o zniszczeniu surowca i produktów, z których pobrano te próbki. W przypadku stwierdzenia, że niebezpieczny produkt znajduje się już w sprzedaży detalicznej, identyfikowano partie tego towaru oraz datę przydatności do spożycia i podawano do publicznej wiadomości informacje o niebezpiecznej żywności, wraz z nazwą producenta. Towar taki podlegał wycofaniu z rynku i zniszczeniu, pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej i Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Jednocześnie informuję, że Główny Lekarz Weterynarii w celu zapewnienia odpowiedniej wiedzy konsumentów na temat przedmiotowej sprawy wydawał komunikaty prasowe, które były umieszczane na stronach internetowych Głównego Inspektoratu Weterynarii (www.wetgiw.gov.pl) i Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (www.minrol.gov.pl) oraz przesyłane do mediów.

Mając powyższe na uwadze, Inspekcja Weterynaryjna, w związku ze stwierdzeniem przez irlandzkie władze skażenia dioksynami mięsa wieprzowego, podjęła prawidłowe

i natychmiastowe działania mające na celu zminimalizowanie zagrożenia dla zdrowia konsumentów.

Ponadto, należy zwrócić uwagę, iż uznanie dioksyn (PCDD/F) za substancje niebezpieczne dla życia i zdrowia ludzi, stało się podstawą do rozpoczęcia monitorowania ich poziomu w środkach spożywczych pochodzenia zwierzęcego, które jest prowadzone od 1 stycznia 2007 r.

Pragnę również poinformować, iż w dniu 22 września 2008 r. Główny Lekarz Weterynarii zlecił terenowym organom Inspekcji Weterynaryjnej przeprowadzenie kontroli mięsa drobiowego pochodzącego z państw członkowskich UE wprowadzanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Kontrole te dotyczyły spełniania kryteriów mikrobiologicznych oraz właściwego oznakowania opakowań. Do 16 grudnia 2008 r. pobrano w sumie 65 próbek mięsa drobiowego, z czego jedynie w dwóch przypadkach stwierdzono niezadowalające wyniki badań. Analogiczne kontrole Główny Lekarz Weterynarii zlecił w pierwszym kwartale 2009 r.

Zasady i warunki transportu zwierząt zostały określone w przepisach ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003r. Nr 106, poz. 1002 z późn. zm.) oraz rozporządzeniu Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniającym dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz. Urz. UE L 3, z 05.01.2005, str. 1). Przepisy tego rozporządzenia stosowane są w sposób jednolity na obszarze Wspólnoty, jak również obowiązują państwa trzecie w przypadku wwozu zwierząt na terytorium Unii Europejskiej.

Przepisy rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 zawierają m.in. wymagania dotyczące wyposażenia technicznego środków transportu, wydawania zezwoleń na transport zwierząt, kwalifikacji osób zajmujących się transportem, maksymalnego czasu transportu i jego warunków, przeprowadzania obowiązkowych kontroli w miejscach rozładunku i odpoczynku zwierząt oraz w miejscach przeznaczenia po zakończeniu transportu. Nadzór nad przestrzeganiem tych wymagań w Polsce sprawuje Inspekcja Weterynaryjna.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 121, poz. 842, z późn. zm.) do sprawowania nadzoru nad transportem zwierząt są upoważnieni lekarze wyznaczeni przez powiatowego lekarza weterynarii oraz lekarze graniczni upoważnieni tą ustawą do przeprowadzania kontroli przesyłek zwierząt przywożonych z państw trzecich, przewożonych (tranzyt) lub wywożonych poza terytorium Wspólnoty. Jednocześnie, zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 125, poz. 874, z późn. zm.) do zatrzymywania pojazdów transportujących zwierzęta, przeprowadzania ich kontroli i nakładania kar pieniężnych za wykroczenia, w tym za nieprzestrzeganie przepisów z zakresu ochrony zwierząt podczas transportu, upoważniona jest Inspekcja Transportu Drogowego.

Kontrola warunków transportu zwierząt pod względem ich zgodności z przepisami rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 przeprowadzana jest przez właściwe władze w miejscu wyjazdu, w punktach kontroli (miejscach wyładunku i odpoczynku) oraz w miejscu przeznaczenia. Właściwe władze poszczególnych Państw Członkowskich w miejscu wyjazdu przekazują szczegółowe informacje dotyczące transportu zwierząt właściwym władzom miejsca przeznaczenia, punktu wyjścia (punkt kontroli granicznej) lub punktu kontroli. Ponadto, na każdym etapie długotrwałego transportu (powyżej 8 godzin) są przeprowadzane wrywkowe lub zaplanowane kontrole w celu sprawdzenia czy transport zwierząt odbywa się zgodnie z przepisami ww. rozporządzenia. Kontrole zdrowia i dobrostanu zwierząt są przeprowadzane przez urzędowych lekarzy poszczególnych Państw Członkowskich w oparciu o przepisy rozporządzenia (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia

zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. L 191, 30.4.2004, str. 1). W praktyce każdy transport zwierząt jest kontrolowany co najmniej raz. Większość tych kontroli odbywa się w miejscu wyładunku (przeznaczenia) po zakończeniu podróży, a w przypadku transportów długodystansowych dodatkowo w miejscach odpoczynku zwierząt, w których kontrola jest obowiązkowa.

Od dnia 5 stycznia 2007 r. zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 podmioty zajmujące się transportem zwierząt zostały zobowiązane do uzyskania zgody powiatowego lekarza weterynarii na prowadzenie tej działalności. Środki transportu drogowego mogą być użyte do długodystansowego transportu zwierząt po uzyskaniu świadectwa zatwierdzenia wydawanego przez powiatowego lekarza weterynarii. Kierowcy i osoby obsługujące zwierzęta podczas transportu muszą posiadać licencje (wydawane przez powiatowego lekarza weterynarii) na wykonywanie transportu zwierząt. Każdy środek transportu drogowego zatwierdzony do transportu długodystansowego musi być wyposażony w system nawigacji satelitarnej oraz urządzenia do automatycznej rejestracji trasy i czasu podróży. Ponadto przewozić można jedynie zwierzęta zdolne do transportu, a maksymalny czas podróży w przypadku świń i koni wynosi 24 godziny, bydła 29 godzin, drobiu 12 godzin. Po upływie czasu podróży zwierzęta kopytne muszą być rozładowane i umieszczone w odpowiednich pomieszczeniach w celu zapewnienia im 24 godzinnego odpoczynku.

W odniesieniu do kwestii jakości mięsa, pozyskanego ze zwierząt, które zostały przewiezione środkami transportu do rzeźni znajdującej się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z innych krajów członkowskich Unii Europejskiej lub z krajów trzecich, sposób przeprowadzenia badania poubojowego, jak również ocena poubojowa mięsa zostały określone w rozporządzeniu (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającym szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 206, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 75). Wymagania w tym zakresie są więc analogiczne do wymagań odnoszących się do mięsa pozyskanego ze zwierząt pochodzących z polskich gospodarstw.

Rynek zbóż, podobnie jak i inne rynki rolne w Polsce funkcjonuje w oparciu o zasady Wspólnej Polityki Rolnej. Do realizacji zadań prowadzonych w ramach WPR powołane są jednostki (np. ARR), których zadaniem jest min. monitorowanie i kontrola rynku oraz implementacja przepisów dotyczących wsparcia rynku. Funkcję kontrolną z zakresie szczelności granic i jakości artykułów rolno-spożywczych pełnią wyspecjalizowane jednostki podległe MRiRW takie jak: Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych i Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspektorat Weterynaryjny. Organy te kontrolują jakość artykułów rolno-spożywczych sprowadzanych z krajów trzecich na teren UE. W przypadku wykrycia nieprawidłowości lub uchybień organy te nakładają kary lub jeśli istnieje taka potrzeba zgłaszają nieprawidłowości organom ścigania. Ponadto wdrażanie instrumentów wspólnej polityki rolnej jest analizowane i kontrolowane przez służby kontrolne Komisji Europejskiej. Podczas przeprowadzonych przez te służby kontroli nie wykryto działań mających charakter patologiczny.

Ad. 11: W dniu 18 listopada 2008 r. rząd przyjął *Ramowe stanowisko Polski dotyczące organizmów genetycznie zmodyfikowanych*. Wyraził w nim opinię, będzie dążył do tego, by Polska pozostała krajem wolnym od GMO, ale jednocześnie jako kraj Wspólnoty będzie przestrzegała obowiązującego prawa unijnego w tym zakresie.

Problematyka dotycząca wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt produktów genetycznie zmodyfikowanych (w tym pasz genetycznie

zmodyfikowanych) budzi wiele kontrowersji, które znajdują odbicie w dyskusjach i polemikach społecznych oraz debatach politycznych.

Odnosząc się do kwestii rynku pasz GMO informuję, że problematyka ta na poziomie kraju jest uregulowana w ustawie o paszach z dnia 22 lipca 2006 r. (Dz. U. Nr 144 poz. 1045 oraz z 2008 r., Dz. U. Nr 144, poz. 788), zaś na poziomie Wspólnoty znajduje swoje odzwierciedlenie w szeregu przepisów wprost obowiązujących kraje członkowskie.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o paszach, *zabrania się wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego*. Natomiast ustawa z dnia 26 czerwca 2008 r. o zmianie ustawy o paszach (Dz. U. z 2008 r. Nr 144, poz. 899) przesunęła do dnia 1 stycznia 2013 r. termin wejścia w życie powyższego zakazu oraz cofa z dniem 31 grudnia 2012 r. ważność zezwoleń na wprowadzenie do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktów GMO będących paszami genetycznie zmodyfikowanymi lub organizmami genetycznie zmodyfikowanymi przeznaczonymi do użytku paszowego, wydanych na podstawie przepisów o organizmach genetycznie zmodyfikowanych przez Ministra Środowiska.

Przesunięcie terminu wejścia w życie zakazu określonego w art. 15 ust. 1 pkt. 4 ustawy o paszach, a nie jego całkowite uchylenie, jest wyrazem ostrożnego stanowiska Polski w odniesieniu do stosowania GMO, a równocześnie pozwala na zachowanie konkurencyjnej pozycji krajowym producentom żywności zarówno na rynku krajowym, jak i na rynkach zagranicznych.

Polska będąc członkiem UE jest zobligowana do przestrzegania wspólnych przepisów od dnia akcesji, tj. od 1 maja 2004 r.

Zgodnie ze Stanowiskiem Rządu RP z dnia 18 listopada 2008 r., przedstawiciel Polski, biorąc udział w głosowaniu na forum UE, będzie wyrażał negatywne stanowisko w zakresie zezwalania na wprowadzanie do obrotu GMO jako żywność, pasz lub innych produktów. Jednocześnie mając na względzie obowiązki wynikające z członkostwa Polski we Wspólnocie Rząd RP będzie deklarował przestrzeganie prawa Unii Europejskiej w tym zakresie.

Zgodnie z traktatową zasadą swobodnego przepływu towarów Polska nie może zabronić na swoim terytorium obrotu paszami GMO, które zostały umieszczone na rynku UE zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej. Nawet gdyby Polska opowiadała się przeciwko wprowadzeniu do obrotu GMO z przeznaczeniem na pasze, to zgodnie z zasadą swobodnego przepływu towarów, GMO które znajdują się w Rejestrze Pasz GMO będą mogły znajdować się na polskim rynku.

Przepisy Wspólnoty określają, że pasza zawierająca lub składająca się z GMO, pasza wyprodukowana z GMO lub genetycznie zmodyfikowany organizm do użytku paszowego nie mogą być wprowadzane do obrotu, przetwarzane lub stosowane w żywieniu zwierząt o ile nie zostało wydane stosowne zezwolenie Komisji Europejskiej. Warunkiem uzyskania takiego zezwolenia jest przeprowadzenie całego szeregu badań potwierdzających bezpieczeństwo takich produktów oraz inne uwarunkowania określające m. in. metody pobierania próbek, wykrywania, monitorowania itd. Tryb postępowania administracyjnego w przypadku składania wniosku o odnowienie zezwolenia, jak również wydania zezwolenia do wprowadzania i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych jest identyczny jak w przypadku żywności GMO.

Zgodnie z art. 153 Traktatu, Wspólnota przyczynia się do wspierania prawa konsumentów do uzyskiwania rzetelnych informacji. Do tych informacji m.in. należy oznakowywanie pasz, których zakres informacji umieszczanych na etykiecie załączanej do opakowania lub na opakowaniu pasz, umożliwi odbiorcom dokonanie świadomego wyboru, jak również zwiększy uczciwość transakcji zawieranej pomiędzy sprzedawcą a odbiorcą.

Zgodnie z rozporządzeniem 1829/2003/WE obowiązek etykietowania nie dotyczy paszy zawierającej materiał, który zawiera, składa się lub jest wyprodukowany z GMO w części nie większej niż 0,9% paszy i każdej paszy, z której się składa, z zastrzeżeniem, że jego występowanie jest przypadkowe lub nieuniknione technicznie.

W Polsce, zgodnie z art. 33 ustawy o *paszach* nadzór nad wytwarzaniem, obrotem i stosowaniem pasz sprawują organy Inspekcji Weterynaryjnej.

Dzięki działaniom podjętym przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2007 r. dla wzmocnienia kontroli zostało zwiększone zatrudnienie ogółem o 304 etaty, tj. dodatkowo po 1 etacie w każdym powiatowym inspektoracie weterynarii.

Natomiast w 2008 r. zostały przekazane środki budżetowe z rezerwy celowej budżetu państwa na zwiększenie zatrudnienia w Inspekcji Weterynaryjnej o 966 etatów, co będzie miało wpływ na wydajność pracy Inspekcji.

Wszelkie ograniczenia w obrocie produktami umieszczonymi na rynku UE zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej, mogą być wprowadzone przez Państwa Członkowskie po uprzednim przeprowadzeniu badań potwierdzających szkodliwość określonego organizmu genetycznie zmodyfikowanego na zdrowie ludzi, zwierząt i środowisko. Ponieważ Polska nie posiada wyników badań naukowych potwierdzających czy też wykluczających szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi i zwierząt oraz na środowisko organizmów genetycznie zmodyfikowanych uchwałą Rady Ministrów Nr 306/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r. wprowadzono aneks do programu wieloletniego „Biologiczne, środowiskowe i technologiczne uwarunkowania rozwoju produkcji zwierzęcej”. W następstwie tego w Instytucie Zootechniki – PIB w Krakowie rozpoczęto badania naukowe, które przeprowadzone w latach 2008 – 2010 przy współdziałaniu Państwowego Instytutu Weterynaryjnego - PIB w Puławach, dotyczyć będą „Wpływu pasz GMO na produktywność i zdrowotność zwierząt, transfer transgenicznego DNA w przewodzie pokarmowym oraz jego retencję w tkankach i produktach żywnościowych pochodzenia zwierzęcego”. W ramach innego programu wieloletniego, który realizowany jest przez Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie prowadzone są prace dzięki którym uzyskanie zostaną m.in. dane na temat oceny wprowadzania do uprawy roślin genetycznie zmodyfikowanych, w tym oceniony będzie wpływ upraw transgenicznych na produkcję roślinną oraz rolnictwo ekologiczne i konwencjonalne oraz zbadane zostaną ekologiczne aspekty wprowadzania roślinnych GMO do agroekosystemów.

W efekcie decyzji o uruchomieniu programów mających na celu wsparcie produkcji krajowego białka na cele paszowe opracowano w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wstępne założenia wieloletniego programu badawczego pt. „*Ulepszanie krajowych źródeł białka roślinnego- ich produkcji, systemu obrotu i wykorzystania w paszach*”, który obejmować będzie zagadnienia technologii uprawy roślin strączkowych i wytwarzania pasz. Podstawowym efektem będzie wskazanie możliwości zwiększonego wykorzystania rodzimych roślin wysokobiałkowych w produkcji roślinnej i żywieniu zwierząt oraz zwiększenie wartości biologicznej i użytkowej krajowych źródeł białka roślinnego.

Zakłada się, że program będzie obejmować kilka obszarów tematycznych m.in.:

- zwiększenie stabilności i jakości plonu roślin wysokobiałkowych,
- nowe trendy w agrotechnice roślin strączkowych i sposoby zwiększania opłacalności uprawy,
- krajowe źródła białka roślinnego w żywieniu zwierząt monogastrycznych,
- ekonomiczne uwarunkowania rozwoju produkcji, infrastruktury rynku i systemu obrotu, a także opłacalności wykorzystania roślin strączkowych w Polsce na cele paszowe.

Obecnie w celu poprawy opłacalności produkcji pasz, w tym roślin strączkowych, wprowadzono dopłaty z tytułu użytego do siewu materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany do powierzchni gruntów ornych obsianych tym materiałem. Dopłatami są

objęte ważne gospodarczo gatunki roślin oraz rośliny strączkowe (groch siewny, łubiny, bobik, wyka siewna). Stawka dopłaty do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany dla roślin strączkowych wynosi 160 zł. Objęcie dopłatami roślin strączkowych ma na celu zwiększenie arealu uprawy tych roślin dla zwiększenia bazy surowcowej roślin białkowych, które mogą być wykorzystywane w żywieniu zwierząt.

Obecnie w Ministerstwie prowadzone są prace legislacyjne, które mają na celu objęcie dopłatami również mieszanek zbożowo-strączkowych (mieszanki pastewne). Proponowana stawka dopłaty to 100 zł/ha.

W kwestii bezpośrednio dotyczącej roślin genetycznie zmodyfikowanych brak jest obecnie przepisów regulujących zasady uprawy roślin genetycznie zmodyfikowanych. Biorąc pod uwagę wyjątkowość tematu, duży nacisk społeczny oraz konieczność pilnego wdrożenia spraw dotyczących tych kwestii istnieje konieczność przyspieszenia prac legislacyjnych. Przepisy ustawy *Prawo o organizmach genetycznie zmodyfikowanych* nałożą obowiązek zgłaszania miejsc, gdzie prowadzone są uprawy, obowiązek zachowania izolacji przestrzennej i określą zasady postępowania w trakcie ich ewentualnego prowadzenia co może zapobiec negatywnym skutkom i przede wszystkim pozwoli na kontrolę miejsc, w których będzie prowadzona uprawa. Wraz z nowymi przepisami zostaną zmienione przepisy określające zadania kompetencyjne Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Nowe przepisy umożliwią Inspekcji kontrolę pól, pobranie próbek i przebadanie ich na obecność modyfikacji genetycznej.

Z poważaniem

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETAŃZ STANU

Artur Ławniczak

Do wiadomości:

Pan Sławomir Nowak – Sekretarz Stanu, Szef Gabinetu Politycznego Prezesa Rady Ministrów